

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ'

Σάββατο Ἀθήνα, 25 Ἰανουαρίου 1920

ΑΡΙΘ. 668

ΚΟΥΒΕΝΤΑ ΜΕ ΤΟΝ κ. ΓΛΗΝΟ

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Είχα την ευκαιρία τις προάλλες, ένα πρωινό, να μιλήσω με τὸ Γεν. Γραμματεῖ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ πρωτοεργάτη τῆς Ἐκπαιδευτικῆς μεταρρύθμισης κ. Δ. Γληνῷ, μέσα στο γραφεῖο του.

Ὁ κ. Γληνὸς μοῦ παραπονέθηκε γιὰ τὴ στάση τοῦ «Νουμάς». Ἀναγνωρίζοντας — καὶ μοῦ τὸ τόνισε αὐτό — τοὺς δεκαεξαχρόνους ἀγῶνες του γιὰ τὴν ἐπιζωότην τῆς ζωντανῆς, τῆς Ἑθνικῆς μας γλώσσας ποὺ οἱ ἀνίδεοι καὶ οἱ κακόπιστοι (βλέπε τελευταῖο ἀρθρο τοῦ κ. Ἀμαντοῦ γιὰ τὸ Γλωσσικὸ ζήτημα) ἐπιμένουνε νὰ τὴν λένε «Μαλλιαρῆ» ἢ «Ψυχαρικὸ κατασκεύασμα», ἀπορεῖ πῶς ὁ «Νουμάς», σήμερα ποὺ βλέπει νὰ πραγματοποιοῦνται τὰ ὄνειρά του καὶ νὰ στεφανώνονται οἱ ἀγῶνες του, ἀντὶ νὰ χαίρεται καὶ νὰ πανηγυρίζει, τὸ ἐναντίο, γκρινιάζει, διαμαρτύρεται καὶ πολεμᾷ με κάθε τρόπο τὴ Μεταρρύθμιση.

Τοῦ ἐξήγησα πῶς αὐτὸ δὲ γίνεται ἀπὸ λόγους «προσωπικούς», ὅπως μ' ἄφισε νὰ νιώσω. Οἱ ταχτικοὶ συντάχτες τοῦ «Νουμάς» ἀγωνίζονται γιὰ ἰδέες, ἀφίνοντας τὰ πρόσωπα καὶ τὰ προσωπικά τους κατὰ μέρος. Οἱ συντάχτες τοῦ «Νουμάς» ἀκολουθοῦν πιστὰ ἓνα σύστημα στὸν ἀγῶνα τους, τὸ σύστημα τοῦ Ψυχάρη, κ' ἔτσι δὲν μποροῦνε νὰ δεχτοῦνε «συμβασιμούς» οὔτε «μέσην ὁδόν», οὔτε γλώσσα μιχτή, οὔτε τίποτε. Θέλουνε τὴ «Μεταρρύθμιση» γενική, ὀλοκληρωτική, σ' ὅλα τὰ σχολεῖα, σ' ὅλες τὶς τάξεις, ἀπὸ τὴν πρώτη τοῦ Δημοτικῷ ἴσαμε τὴν τελευταία τοῦ Γυμνασίου. Καὶ θέλουνε ἀκόμα τὸν κ. Γληνὸ νὰ τὸν ἰδοῦνε νὰ πρωτοστατεῖ καὶ σὲ κατὶ ἄλλο, σημαντικώτερο: στὸ φωτισμὸ τῆς Κοινωνίας με γερὴ καὶ συστηματικὴ προπαγάντα (μυροσποῦρες, διαλέξεις, ἐφημερίδες, περιοδικά, κλπ. κλπ.). Μόνο ἅμα φωτιστεῖ ὁ λαός, μόνο ἅμα τὸ καλοχωνέψει ὁ λαὸς πῶς τὸ γλωσσικὸ ζήτημα δὲν εἶναι μονάχα φιλολογικὸ, οὔτε μονάχα ἐκπαιδευτικὸ, ἀλλὰ προπάντων ζήτημα κοινωνικὸ, ζήτημα πρώτης ἀνάγκης γι αὐτόν, τότε μόνο θὰ τὸ ἀγκαλιάσει, θὰ τὸ κάνει ζήτημά του, κ' ἔτσι ἡ λύση του θὰρθεῖ ὀμαλά, κανονικά, ἀνεμπόδιστα.

Ὁ κ. Γληνὸς ποὺ βλέπει πλατεῖα κ' ἔχει κέρρει τὸ ζήτημα με τὴν καρδιά του, ποθώντας περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο τὴ γλήγορη καὶ ὀλοκληρωτικὴ λύση του, μοῦ ἀπόδειξε πῶς ὅ,τι ἔκαμε ὡς τώρα δὲν τῶκα με ἀπὸ συμβιβασμό, μὰ γιὰτὶ φρονεῖ πῶς τὸ πράγμα ἔτσι ἔπρεπε νὰ γίνει, σιγά-σιγά καὶ μεθοδικά.

— Ἐγὼ ὑπονόμωσα τὰ θεμέλια τῆς καθαρεύουσας, εἶπε. Ἔβαλα τὴ Δημοτικὴ στὶς ἔξῃ τάξεις τοῦ Δημοτικῷ Σχολεῖοῦ. Ἡ ἐπιτυχία εἶναι ἀνώτερη ἀπὸ τῆς προσδοκίας μου. Τὰ παιδιά σήμερα, μαθαίνοντας τὴ Δημοτικὴ, μόνα τους θὰ σιγαδοῦν τὴν καθαρεύου-

σα, ποὺ ὑποχρεωτικά θὰ συναντήσουνε στὸ Γυμνάσιο. Τὰ ἴδια τὰ παιδιά θὰ κάνουν τὴ σύγκριση καὶ θάναυ σὲ θέση νὰ ἰδοῦνε τὸ σωστό. Τὸ ἴδιο κ' οἱ δασκάλιοι τους. Πρὶν ἐφαρμώσω τὸ σύστημά μου, οἱ δημοτικιστὲς δημοδιδάσκαλοι ἦσαν δέκα στοὺς ἑκατὸ. Σήμερα, μέσα σὲ τόσο λίγο σχετικὰ καιρὸ, δέκα στοὺς ἑκατὸ εἶναι οἱ ἀντιδραστικοί. Ὑστερ' ἀπὸ πέντε ἢ ποὺ χρόνια εἶμαι παραβέβαιος πῶς τὸ ζήτημα θὰ ἔχει ὀρμηάσει τόσο, ὥστε ὁ διάδοχός μου θὰ μπορέσει νὰ μπάσει τὴ Δημοτικὴ, δίχως κόπο καὶ ἀντίσταση καὶ στὸ Γυμνάσιο.

Ὑστερ' ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐξήγηση ὁ «Νουμάς» τὸ θεωρεῖ ὑποχρέωσή του νὰ ὑποστηρίξει τὸν ἀγῶνα τοῦ κ. Γληνοῦ, κρατώντας πάντοτε τὶς ἐμφυλάξεις του.

Δ. Π. Τ.

ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΒΡΥΣΗ

Clear and sweet is my soul
WHITMAN

1

Ἡλιος, ἀνήφορος,
Βαθὺ λαγκάδι
Κλειστὸ — ποῦ δροῦσιμα
Κι' ἀέρα χάδι !

Μὰ ἦρθες στὸ ψήλωμα,
Στὸ ἐρημοκλήσι
Τῆς θείας ἀγάπης,
Στὴν ἅγια βρύση :

Στέκει ! Τόλοδροσο
Φρερὸ τοῦ ἀέρα
Σ' ἀρπάει. Ἡ θάλασσα
Λάμπει ἀπὸ πέρα !

2

Καὶ δὲν ἀρχίσασα
Ἀπάνω ἐκεῖ
Βαττολογήματα
Σὰν ἔθνικοι :

Τὸ πέλαο βλέπαμε
Τὸ γαλανὸ
Πέρα ποὺ ἀκούμπαγε
Στὸν οὐρανὸ,